Downloaded via the EU tax law app / web

62019CJ0801
HOT?RÂREA CUR?II (Camera a opta)

17 decembrie 2020 (*1)

„Trimitere preliminar? – Taxa pe valoarea ad?ugat? (TVA) – Directiva 2006/112/CE – Scutiri – Articolul 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) – No?iunile de «acordare de credite» ?i de «alte instrumente negociabile» – Opera?iuni complexe – Presta?ie principal? – Punere la dispozi?ie de fonduri în schimbul unei remunera?ii – Transferul unui bilet la ordin unei societ??i de factoring ?i al sumei de bani ob?inute emitentului biletului la ordin”

În cauza C?801/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminar? formulat? în temeiul articolului 267 TFUE de Upravni sud u Zagrebu (Tribunalul Administrativ din Zagreb, Croa?ia), prin decizia din 15 octombrie 2019, primit? de Curte la 31 octombrie 2019, în procedura

FRANCK d.d., Zagreb

împotriva

Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak,

CURTEA (Camera a opta),

compus? din domnul N. Wahl, pre?edinte de camer?, ?i domnii A. Kumin ?i F. Biltgen (raportor), judec?tori,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul M. Longar, administrator,

având în vedere procedura scris? ?i în urma ?edin?ei din 17 septembrie 2020,

luând în considerare observa?iile prezentate:

–

pentru FRANCK d.d., Zagreb, de V. A. Batarelo, I. Dvojkovi?, L. W. Vuchetich, T. Sadri?, M. K. Boha?ek, I. P. Pav?i?, F. Kralji?kovi? ?i M. Opa?ak, odvjetnici;

–

pentru Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak, de N. Biloglav, D. Štimac ?i K. Tudek, în calitate de agen?i;

–

pentru guvernul croat, de G. Vidovi? Mesarek, M. Greguri? ?i B. Domitrovi?, în calitate de agen?i;

–

pentru Comisia European?, de M. Mataija, A. Armenia ?i N. Gossement, în calitate de agen?i,

având în vedere decizia de judecare a cauzei f?r? concluzii, luat? dup? ascultarea avocatului general,

pronun?? prezenta

Hot?râre

1

Cererea de decizie preliminar? prive?te interpretarea articolului 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat? (JO 2006, L 347, p. 1, Edi?ie special?, 09/vol. 3, p. 7, denumit? în continuare „Directiva TVA”).

2

Aceast? cerere a fost formulat? în cadrul unui litigiu între FRANCK d.d., Zagreb (denumit? în continuare „Franck”), pe de o parte, ?i Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak (Ministerul de Finan?e al Republicii Croa?ia, Serviciul de contencios administrativ, denumit în continuare „Ministerul de Finan?e”), pe de alt? parte, în leg?tur? cu determinarea taxei pe valoarea ad?ugat? (TVA) datorate pentru remunera?ia primit? de Franck în schimbul punerii la dispozi?ia societ??ii Konzum d.d. a unor fonduri ob?inute de la societ??i de factoring care de?ineau bilete la ordin emise de aceasta din urm? ?i a c?ror rambursare era garantat? de Franck.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3

Articolul 2 alineatul (1) din Directiva TVA prevede:

„Urm?toarele opera?iuni sunt supuse TVA:

(a)

livrarea de bunuri efectuate cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de c?tre o persoan? impozabil? care ac?ioneaz? ca atare;

[…]

(c)

prestarea de servicii efectuat? cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de c?tre o persoan? impozabil? care ac?ioneaz? ca atare;

[…]”

4

Articolul 9 alineatul (1) din aceast? directiv? prevede urm?toarele:

„«Persoan? impozabil?» înseamn? orice persoan? care, în mod independent, desf??oar? în orice loc orice activitate economic?, indiferent de scopul sau rezultatele activit??ii respective.

Orice activitate a produc?torilor, comercian?ilor sau persoanelor care presteaz? servicii, inclusiv activit??ile miniere ?i agricole ?i activit??ile prestate în cadrul profesiunilor liberale, este considerat? «activitate economic?». Exploatarea bunurilor corporale sau necorporale în scopul ob?inerii de venituri cu caracter de continuitate este de asemenea considerat? activitate economic?.”

5

Potrivit articolului 135 alineatul (1) din directiva men?ionat?:

„Statele membre scutesc urm?toarele opera?iuni:

[…]

(b)

acordarea ?i negocierea de credite ?i gestionarea creditelor de c?tre persoana care le acord?;

[…]

(d)

opera?iuni, inclusiv negocierea, privind conturile de depozit sau conturile curente, pl??i, viramente, crean?e, cecuri ?i alte instrumente negociabile, exceptând recuperarea crean?elor;

[…]”

Dreptul croat

6

Articolul 40 alineatul (1) din Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Legea privind TVA?ul) din 17 iunie 2013 (Narodne novine, nr. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14 ?i 115/16, denumit? în continuare „Legea privind TVA?ul”) prevede urm?toarele:

„Sunt scutite de TVA:

[…]

b)

acordarea de credite ?i de împrumuturi, inclusiv activitatea de intermediere a acestor opera?iuni, ?i gestionarea de credite ?i de împrumuturi atunci când este efectuat? de persoana care le acord?;

[…]

d)

opera?iunile, inclusiv activitatea de intermediere, privind conturi de economii, conturi curente sau de virament, pl??i, viramente, crean?e, cecuri ?i alte instrumente transmisibile, exceptând

recuperarea crean?elor;

[…]”

Litigiul principal ?i întreb?rile preliminare

7

În perioada cuprins? între 1 ianuarie 2013 ?i 30 martie 2017, Franck, societate comercial? a c?rei activitate const? în prelucrarea ceaiului ?i a cafelei, a pus fonduri la dispozi?ia societ??ii Konzum, o re?ea de vânzare cu am?nuntul, prin intermediul încheierii simultane a trei tipuri de contracte.

8

În primul rând, în temeiul unui contract denumit „contract de împrumut financiar”, Konzum, desemnat? drept împrumut?tor, emitea un bilet la ordin în favoarea societ??ii Franck, desemnat? drept împrumutat, care se obliga s? îi predea în numerar suma men?ionat? în acest bilet la ordin.

9

În al doilea rând, în temeiul unui contract denumit „contract de cesiune de crean?e cambiale”, ai c?rui semnatari erau Franck, Konzum ?i o societate de factoring, Franck îi transmitea biletul la ordin men?ionat acestei din urm? societ??i, care, printr?o opera?iune calificat? drept „factoring invers”, pl?tea între 95 % ?i 100 % din valoarea acestuia societ??ii Franck, care vira aceast? sum? în contul societ??ii Konzum, ac?ionând totodat? ca garant al recuper?rii sale la scaden?a aceluia?i bilet la ordin.

10

În al treilea rând, printr?un contract denumit „acord de cooperare comercial?”, Konzum se angaja s? ramburseze societ??ii Franck dobânzile ?i cheltuielile facturate acesteia de societatea de factoring, precum ?i s? îi pl?teasc? o remunera?ie care se ridica la 1 % din suma înscris? pe biletul la ordin.

11

Cu ocazia unui control, administra?ia fiscal? competent? a constatat c? remunera?ia men?ionat? fusese facturat? f?r? TVA. Întrucât a considerat c? aceasta nu era scutit? de TVA, administra?ia men?ionat? a stabilit, pentru perioada cuprins? între anul 2013 ?i anul 2017, un deficit în TVA?ul declarat care se ridica la 15060808,80 kuna croate (HRK) (aproximativ 2 milioane de euro), precum ?i dobânzi de întârziere. Prin decizia din 28 iulie 2018, Ministerul de Finan?e a respins contesta?ia formulat? de Franck împotriva acestei decizii de impunere.

12

Sesizat cu o ac?iune împotriva deciziei men?ionate, Upravni sud u Zagrebu (Tribunalul Administrativ din Zagreb, Croa?ia) arat? c?, potrivit societ??ii Franck, aceasta a furnizat în esen?? un serviciu de acordare de împrumuturi societ??ii Konzum, scutit de TVA în temeiul articolului 40 alineatul (1) litera b) din Legea privind TVA?ul. În plus, în m?sura în care biletele la ordin emise de Konzum erau instrumente transmisibile, în sensul acestui alineat (1) litera d), serviciul furnizat de Franck ar fi scutit ?i în temeiul acestei dispozi?ii.

13

Potrivit acestei instan?e, Ministerul de Finan?e este, în schimb, de p?rere c? remunera?ia primit? de Franck constituia contrapartida unui serviciu de recuperare de crean?e pentru care aceasta din urm? a ac?ionat în calitate de intermediar între societ??ile de factoring ?i Konzum, un asemenea serviciu nefiind scutit de TVA, conform articolului 40 alineatul (1) litera d) din Legea privind TVA?ul. Ministerul de Finan?e apreciaz? astfel c? nu exista o rela?ie de creditare între Franck ?i Konzum, iar opera?iunile în cauz? nu puteau fi calificate nici drept „factoring" între acestea, din moment ce biletele la ordin nu fuseser? emise pe baza livr?rii unor bunuri sau a prest?rii unor servicii de c?tre Franck.

14

În aceste condi?ii, Upravni sud u Zagrebu (Tribunalul Administrativ din Zagreb) a hot?rât s? suspende judecarea cauzei ?i s? adreseze Cur?ii urm?toarele întreb?ri preliminare:

„1)

Serviciul de punere la dispozi?ie a unor sume de bani de c?tre reclamant?, care nu este o institu?ie financiar?, în schimbul unei remunera?ii unice de 1 % din suma în cauz?, poate fi considerat drept «acordare ?i negociere de credite ?i gestionare a creditelor de c?tre persoana care le acord?» în sensul articolului 135 [alineatul (1) litera] (b) din Directiva TVA, în pofida faptului c? reclamanta nu este men?ionat? în mod formal în contract în calitate de împrumut?tor?

2)

Un bilet la ordin, respectiv un titlu de valoare care implic? o obliga?ie a emitentului de a pl?ti o anumit? sum? de bani persoanei care este desemnat? drept creditor în acest titlu de valoare sau persoanei care a dobândit ulterior acest titlu de valoare într?un mod prev?zut de lege, este considerat «alt instrument negociabil», în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA?

3)

Serviciul prin care reclamanta, în schimbul unei remunera?ii de 1 % din valoarea biletului la ordin, primit? de la emitentul acestuia, transmite biletul la ordin primit unei societ??i de factoring, iar suma primit? de la societatea de factoring o transmite emitentului biletului la ordin ?i garanteaz? societ??ii de factoring c? emitentul biletului la ordin î?i va executa obliga?ia rezultat? din biletul la ordin atunci când acesta va deveni exigibil reprezint?:

a)

o prestare de servicii scutit? de TVA, în sensul articolului 135 [alineatul (1) litera] (b) din Directiva TVA, [sau]

b)

o prestare de servicii scutit? de TVA, în sensul articolului 135 [alineatul (1) litera] (d) din Directiva TVA?"

Cu privire la competen?a Cur?ii

15

Litigiul principal prive?te perioada cuprins? între 1 ianuarie 2013 ?i 30 martie 2017, în condi?iile în

care Republica Croa?ia a aderat la Uniunea European? la 1 iulie 2013.

16

Or, potrivit unei jurispruden?e constante, Curtea este competent? s? interpreteze dreptul Uniunii numai în ce prive?te aplicarea acestuia într?un nou stat membru începând de la data ader?rii acestuia la Uniune (Hot?rârea din 3 iulie 2019, UniCredit Leasing, C?242/18, EU:C:2019:558, punctul 30 ?i jurispruden?a citat?).

17

Întrucât faptele din litigiul principal sunt în parte ulterioare datei men?ionate, Curtea este competent? s? r?spund? la întreb?rile preliminare (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 3 iulie 2019, UniCredit Leasing, C?242/18, EU:C:2019:558, punctul 32 ?i jurispruden?a citat?).

Cu privire la întreb?rile preliminare

18

Prin intermediul întreb?rilor formulate, care trebuie analizate împreun?, instan?a de trimitere solicit? în esen?? s? se stabileasc? dac? articolul 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul c? scutirea de TVA pe care aceste dispozi?ii o prev?d pentru acordarea de credite ?i, respectiv, pentru opera?iunile privind alte instrumente negociabile se aplic? unei opera?iuni care const? în punerea de c?tre persoana impozabil? la dispozi?ia unei alte persoane impozabile, în schimbul unei remunera?ii, a fondurilor ob?inute de la o societate de factoring dup? ce acesteia i?a fost transmis un bilet la ordin emis de a doua persoan? impozabil?, prima persoan? impozabil? garantând acestei societ??i de factoring rambursarea biletului la ordin la data scaden?ei.

19

În ceea ce prive?te, în primul rând, aplicabilitatea Directivei TVA, din cuprinsul articolului 2 alineatul (1) din aceast? directiv? reiese c? sunt supuse TVA?ului printre altele livrarea de bunuri ?i prestarea de servicii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de c?tre o persoan? impozabil? care ac?ioneaz? ca atare. În temeiul articolului 9 alineatul (1) primul paragraf din directiva men?ionat?, este considerat? persoan? impozabil? orice persoan? care desf??oar?, în mod independent ?i în orice loc, o activitate cu caracter economic, indiferent de scopul sau rezultatele activit??ii respective. No?iunea de „activitate economic?” este definit? la articolul 9 alineatul (1) al doilea paragraf din aceea?i directiv? ca înglobând toate activit??ile produc?torilor, comercian?ilor sau persoanelor care presteaz? servicii.

20

În aceast? privin??, rezult? din jurispruden?a Cur?ii c? o persoan? care este deja persoan? impozabil? în scopuri de TVA pentru o activitate economic? pe care o exercit? în mod permanent trebuie considerat? „persoan? impozabil?” pentru orice alt? activitate economic? exercitat? în mod ocazional, cu condi?ia ca aceast? activitate s? constituie o „activitate” în sensul articolului 9 alineatul (1) al doilea paragraf din Directiva TVA (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 17 octombrie 2019, Paulo Nascimento Consulting, C?692/17, EU:C:2019:867, punctul 24 ?i jurispruden?a citat?).

21

În spe??, opera?iunea în discu?ie în litigiul principal, care const? în punerea la dispozi?ie a unor

fonduri în schimbul unei remunera?ii, constituie o „activitate economic?”, în sensul articolului 9 alineatul (1) din Directiva TVA. Împrejurarea c? aceast? activitate nu corespunde activit??ii principale a societ??ii Franck, care const? în prelucrarea ceaiului ?i a cafelei, nu exclude posibilitatea ca, realizând opera?iunea men?ionat?, aceast? societate s? fi ac?ionat în cadrul activit??ii sale economice.

22

În al doilea rând, trebuie ar?tat c? opera?iunea în discu?ie în litigiul principal, astfel cum a fost descris? la punctele 7-10 din prezenta hot?râre, este compus? dintr?o serie de tranzac?ii la care trei persoane juridice, ?i anume Franck, Konzum ?i o societate de factoring, participau în temeiul a trei tipuri de contracte distincte.

23

În aceast? privin??, reiese din jurispruden?a Cur?ii c?, atunci când o opera?iune este constituit? dintr?un fascicul de elemente ?i de acte, trebuie luate în considerare toate împrejur?rile în care aceasta se desf??oar? pentru a determina dac? aceast? opera?iune d? na?tere, în scopuri de TVA, la dou? sau la mai multe presta?ii distincte sau la o presta?ie unic? (Hot?rârea din 4 septembrie 2019, KPC Herning, C?71/18, EU:C:2019:660, punctul 35 ?i jurispruden?a citat?).

24

Într?adev?r, în anumite împrejur?ri, mai multe presta?ii distincte în mod formal, care ar putea fi furnizate separat ?i care ar da na?tere astfel, în mod individual, la impozitare sau la scutire, trebuie s? fie considerate ca constituind o opera?iune unic? dac? nu sunt independente (Hot?rârea din 4 septembrie 2019, KPC Herning, C?71/18, EU:C:2019:660, punctul 37 ?i jurispruden?a citat?).

25

O presta?ie trebuie s? fie considerat? unic? atunci când dou? sau mai multe elemente sau acte furnizate de persoana impozabil? sunt atât de strâns legate între ele încât formeaz?, în mod obiectiv, o singur? presta?ie economic? indivizibil?, a c?rei descompunere ar avea un caracter artificial. Situa?ia este identic? atunci când una sau mai multe presta?ii constituie presta?ia principal?, iar cealalt? sau celelalte presta?ii constituie una sau mai multe presta?ii accesorii care fac obiectul aceluia?i tratament fiscal precum presta?ia principal?. În special, o presta?ie trebuie s? fie considerat? ca fiind accesorie unei presta?ii principale atunci când nu constituie pentru clientel? un scop în sine, ci mijlocul de a beneficia în cele mai bune condi?ii de serviciul principal al prestatorului (Hot?rârea din 4 septembrie 2019, KPC Herning, C?71/18, EU:C:2019:660, punctul 38 ?i jurispruden?a citat?).

26

În acest context, trebuie ar?tat, pe de o parte, c?, pentru a stabili dac? o opera?iune care cuprinde mai multe presta?ii constituie o opera?iune unic? în scopuri de TVA, Curtea ?ine cont atât de obiectivul economic al acestei opera?iuni, cât ?i de interesul destinatarilor presta?iilor (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 8 decembrie 2016, Stock ’94, C?208/15, EU:C:2016:936, punctul 29 ?i jurispruden?a citat?).

27

Pe de alt? parte, trebuie amintit c?, în cadrul cooper?rii instituite în temeiul articolului 267 TFUE, instan?elor na?ionale le revine sarcina de a determina dac? persoana impozabil? furnizeaz? o

presta?ie unic? într?o anumit? spe?? ?i de a efectua toate aprecierile de fapt definitive în aceast? privin??. Revine îns? Cur?ii sarcina de a furniza instan?elor men?ionate toate elementele de interpretare proprii dreptului Uniunii care pot fi utile pentru solu?ionarea cauzei cu care sunt sesizate (Hot?rârea din 8 decembrie 2016, Stock ’94, C?208/15, EU:C:2016:936, punctul 30 ?i jurispruden?a citat?).

28

În spe??, este cert c? obiectivul economic al opera?iunii în discu?ie în litigiul principal era de a satisface nevoile de capital ale societ??ii Konzum, aceasta din urm? neputând s? împrumute fonduri de la institu?ii financiare din Croa?ia din cauza nivelului s?u de îndatorare, precum ?i a celui al grupului din care f?cea parte.

29

Rezult?, sub rezerva verific?rii de c?tre instan?a de trimitere, c? presta?ia principal? furnizat? de Franck trebuie considerat? ca fiind punerea la dispozi?ia societ??ii Konzum a fondurilor pe care Franck le?a ob?inut de la o societate de factoring. Celelalte presta?ii asigurate de aceasta în executarea celor trei tipuri de contracte la care era parte trebuie s? fie considerate accesorii fa?? de aceast? presta?ie principal?, lipsite de un obiectiv independent de cel al acesteia din urm?.

30

În al treilea rând, în ceea ce prive?te aspectul dac? o asemenea presta?ie intr? sub inciden?a uneia sau mai multora dintre scutirile prev?zute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva TVA, trebuie amintit c?, astfel cum reiese dintr?o jurispruden?? constant?, aceste scutiri constituie no?iuni autonome de drept al Uniunii care au ca obiect evitarea unor divergen?e în aplicarea sistemului TVA?ului de la un stat membru la altul [Hot?rârea din 2 iulie 2020, Blackrock Investment Management (UK), C?231/19, EU:C:2020:513, punctul 21 ?i jurispruden?a citat?].

31

În plus, termenii folosi?i pentru a desemna scutirile prev?zute la articolul 135 alineatul (1) din Directiva TVA sunt de strict? interpretare, dat fiind c? acestea constituie derog?ri de la principiul general potrivit c?ruia TVA?ul este perceput pentru fiecare prestare de servicii efectuat? cu titlu oneros de o persoan? impozabil? [Hot?rârea din 2 iulie 2020, Blackrock Investment Management (UK), C?231/19, EU:C:2020:513, punctul 22 ?i jurispruden?a citat?].

32

Totu?i, interpretarea acestor termeni trebuie s? fie conform? cu obiectivele urm?rite prin scutirile respective ?i s? respecte cerin?ele principiului neutralit??ii fiscale inerent sistemului comun al TVA?ului. Astfel, aceast? norm? de strict? interpretare nu înseamn? c? termenii utiliza?i pentru a defini scutirile prev?zute de dispozi?ia men?ionat? trebuie s? fie interpreta?i într?un mod care le?ar priva de efecte [Hot?rârea din 2 iulie 2020, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (Serviciu de g?zduire într?un centru de date), C?215/19, EU:C:2020:518, punctul 39 ?i jurispruden?a citat?].

33

Considera?iile care preced? sunt cele în lumina c?rora trebuie s? se examineze dac? o presta?ie precum cea men?ionat? la punctul 28 din prezenta hot?râre intr? în sfera opera?iunilor scutite prev?zute la articolul 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) din Directiva TVA.

34

În ceea ce prive?te articolul 135 alineatul (1) litera (b) din Directiva TVA, este necesar s? se aminteasc?, pe de o parte, c? opera?iunile scutite în temeiul acestei dispozi?ii sunt definite în func?ie de natura prest?rilor de servicii furnizate, iar nu în func?ie de prestator sau de destinatarul serviciului, astfel încât aplicarea acestor scutiri nu depinde de statutul entit??ii care furnizeaz? aceste servicii (Hot?rârea din 15 mai 2019, Vega International Car Transport and Logistic, C?235/18, EU:C:2019:412, punctul 43 ?i jurispruden?a citat?).

35

În special, expresia „acordarea ?i negocierea de credite”, care figureaz? în dispozi?ia men?ionat?, trebuie interpretat? în sens larg, astfel încât domeniul s?u de aplicare nu poate fi limitat numai la împrumuturile ?i la creditele acordate de organisme bancare ?i financiare. Într?adev?r, o asemenea interpretare este confirmat? de finalitatea sistemului comun, instituit prin Directiva TVA, care urm?re?te printre altele s? garanteze persoanelor impozabile o egalitate de tratament (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 15 mai 2019, Vega International Car Transport and Logistic, C?235/18, EU:C:2019:412, punctele 44 ?i 45, precum ?i jurispruden?a citat?).

36

Pe de alt? parte, din jurispruden?a Cur?ii reiese c? acordarea de credite, în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (b) din Directiva TVA, const? printre altele în punerea la dispozi?ie a unui capital în schimbul unei remunera?ii (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 17 octombrie 2019, Paulo Nascimento Consulting, C?692/17, EU:C:2019:867, punctul 38).

37

De?i o asemenea remunera?ie este asigurat? în principal prin plata unor dobânzi, alte forme de contrapartid? nu pot fi excluse. Astfel, Curtea a avut deja ocazia s? considere c? constituie o opera?iune financiar? care este similar? acord?rii unui credit ?i, prin urmare, este scutit? de TVA în temeiul dispozi?iei men?ionate finan?area în avans a achizi?ion?rii de m?rfuri în schimbul unei major?ri a sumei rambursate de beneficiarul acestei finan??ri (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 15 mai 2019, Vega International Car Transport and Logistic, C?235/18, EU:C:2019:412, punctele 47 ?i 48).

38

În ceea ce prive?te litigiul principal, din cele ce preced? rezult? c? împrejurarea c? Franck nu este un organism bancar sau financiar nu exclude ca o presta?ie precum cea efectuat? de aceasta din urm? s? fie susceptibil? s? constituie o acordare de credite, în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (b) din Directiva TVA. În scopul scutirii prev?zute de aceast? dispozi?ie pentru o asemenea presta?ie, instan?ei de trimitere îi revine sarcina s? verifice dac? remunera?ia pe care Franck o primea de la Konzum constituie contrapartida punerii la dispozi?ia acesteia din urm? a fondurilor în cauz?.

39

Pe de alt? parte, este lipsit de relevan?? faptul c? fondurile puse la dispozi?ie nu erau rambursate societ??ii Franck, ci societ??ilor de factoring. Astfel, dup? cum subliniaz? Comisia în observa?iile sale scrise, articolul 135 alineatul (1) litera (b) din Directiva TVA nu condi?ioneaz? scutirea men?ionat? de o obliga?ie de a rambursa creditele persoanei care le?a acordat.

40

În ceea ce prive?te articolul 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA, trebuie amintit c?, potrivit textului acestei dispozi?ii, statele membre scutesc opera?iunile privind printre altele „conturile de depozit sau conturile curente, pl??i, viramente, crean?e, cecuri ?i alte instrumente negociabile”.

41

Astfel cum a statuat Curtea, opera?iunile men?ionate, inclusiv cele privind „alte instrumente negociabile”, intr? în sfera opera?iunilor financiare ?i privesc printre altele instrumente de plat? al c?ror mod de func?ionare implic? un transfer de bani (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 12 iunie 2014, Granton Advertising, C?461/12, EU:C:2014:1745, punctele 36-38, ?i Hot?rârea din 22 octombrie 2015, Hedqvist, C?264/14, EU:C:2015:718, punctul 40).

42

În ceea ce prive?te cauza principal?, este necesar s? se considere c? biletele la ordin emise de Konzum sunt „instrumente negociabile”, în sensul articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA, în m?sura în care, astfel cum reiese din decizia de trimitere, ele implic? obliga?ia societ??ii Konzum, în calitate de emitent, de a pl?ti suma precizat?, la scaden??, de?in?torului lor.

43

Aceast? concluzie nu este infirmat? de împrejurarea c?, în contradic?ie cu aceast? obliga?ie, Konzum era desemnat?, în contractele privind respectivele bilete la ordin, drept împrumut?tor, iar Franck drept împrumutat.

44

Astfel, trebuie amintit c?, contrar calific?rii formale a p?r?ilor la contract, luarea în considerare a realit??ii economice ?i comerciale constituie un criteriu fundamental pentru aplicarea sistemului comun al TVA?ului (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 22 noiembrie 2018, MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia, C?295/17, EU:C:2018:942, punctul 43, precum ?i jurispruden?a citat?).

45

Pentru ca o presta?ie precum cea efectuat? de Franck s? poat? fi considerat? o opera?iune privind alte instrumente negociabile, scutit? în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA, aceast? presta?ie trebuie s? formeze un ansamblu distinct, apreciat în mod global, care are drept efect îndeplinirea func?iilor specifice ?i esen?iale ale unei asemenea opera?iuni. În aceast? privin??, este necesar s? se disting? serviciul scutit în sensul Directivei TVA de furnizarea unei simple presta?ii materiale sau tehnice (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 22 octombrie 2015, Hedqvist, C?264/14, EU:C:2015:718, punctul 39, ?i Hot?rârea din 26 mai 2016, Bookit, C?607/14, EU:C:2016:355, punctul 40).

46

În spe??, din decizia de trimitere reiese c? presta?ia care const? în punerea la dispozi?ie a unor fonduri era indisolubil legat? de emiterea biletelor la ordin, din moment ce prin transmiterea acestora societ??ilor de factoring Franck a ob?inut de la acestea din urm? sumele pe care le?a pus la dispozi?ia societ??ii Konzum. În m?sura în care Franck era parte la contractele privind biletele la ordin, rezult? c? ea a îndeplinit func?iile specifice ?i esen?iale ale unei opera?iuni

referitoare la acestea, aspect a c?rui verificare revine îns? instan?ei de trimitere.

47

În consecin??, sub rezerva acestei verific?ri, este necesar s? se considere c? o presta?ie precum cea men?ionat? la punctul 29 din prezenta hot?râre constituie o opera?iune privind alte instrumente negociabile, scutit? de TVA în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA.

48

Cu toate acestea, în observa?iile sale scrise, guvernul croat arat? c? presta?ia furnizat? de Franck constituie o recuperare de crean?e care, conform articolului 135 alineatul (1) litera (d) din Directiva TVA, este exclus? de la scutirea prev?zut? de aceast? dispozi?ie. În aceast? privin??, Franck ar fi ac?ionat în calitate de intermediar între societ??ile de factoring ?i Konzum, prin aceea c? ar fi preluat datoria acesteia din urm? ?i ar fi predat?o societ??ilor men?ionate în vederea r?scump?r?rii sale, preluând totodat?, în calitate de garant al datoriei, riscul de neplat? de c?tre debitor.

49

O asemenea argumenta?ie nu poate fi re?inut?.

50

Astfel, de?i este cert c? opera?iunea prin care un operator r?scump?r? crean?e prin preluarea riscului de neplat? de c?tre debitori, în schimbul unei remunera?ii, constituie o recuperare de crean?e exclus? de la scutire în temeiul dispozi?iei men?ionate (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 26 iunie 2003, MKG?Kraftfahrzeuge?Factoring, C?305/01, EU:C:2003:377, punctul 80), rezult? totu?i, sub rezerva verific?rii de c?tre instan?a de trimitere, c?, în spe??, Franck nici nu a efectuat o asemenea opera?iune, nici nu a ac?ionat în calitate de intermediar pentru societ??ile de factoring în acest cadru. Dimpotriv?, din decizia de trimitere reiese c? remunera?ia pe care a primit?o a fost pl?tit? de Konzum în schimbul punerii la dispozi?ie a fondurilor. În plus, Franck a pl?tit acestor societ??i de factoring dobânzi ?i cheltuieli, care i?au fost rambursate ulterior de Konzum.

51

Pe de alt? parte, împrejurarea invocat? de guvernul croat potrivit c?reia opera?iunea în discu?ie în litigiul principal viza eludarea legisla?iei bancare croate care interzice b?ncilor s? acorde împrumuturi unei societ??i precum Konzum din cauza nivelului s?u de îndatorare este lipsit? de relevan?? în scopul scutirii de TVA.

52

Astfel, potrivit unei jurispruden?e constante, principiul neutralit??ii fiscale se opune, în materie de percepere a TVA?ului, unei diferen?ieri generalizate între opera?iunile ilicite ?i opera?iunile licite (Hot?rârea din 10 noiembrie 2011, The Rank Group, C?259/10 ?i C?260/10, EU:C:2011:719, punctul 45 ?i jurispruden?a citat?). Caracterul eventual ilicit al opera?iunii în discu?ie în litigiul principal nu poate, a?adar, s? fie luat în considerare în scopul scutirii prev?zute la articolul 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) din Directiva TVA.

53

Având în vedere ansamblul considera?iilor care preced?, trebuie s? se r?spund? la întreb?rile adresate c? articolul 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul c? scutirea de TVA pe care aceste dispozi?ii o prev?d pentru acordarea de credite ?i, respectiv, pentru opera?iunile privind alte instrumente negociabile se aplic? unei opera?iuni care const? în punerea de c?tre persoana impozabil? la dispozi?ia unei alte persoane impozabile, în schimbul unei remunera?ii, a fondurilor ob?inute de la o societate de factoring dup? ce acesteia i?a fost transmis un bilet la ordin emis de a doua persoan? impozabil?, prima persoan? impozabil? garantând acestei societ??i de factoring rambursarea biletului la ordin la data scaden?ei.

Cu privire la cheltuielile de judecat?

54

Întrucât, în privin?a p?r?ilor din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instan?a de trimitere, este de competen?a acesteia s? se pronun?e cu privire la cheltuielile de judecat?. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observa?ii Cur?ii, altele decât cele ale p?r?ilor men?ionate, nu pot face obiectul unei ramburs?ri.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declar?:

Articolul 135 alineatul (1) literele (b) ?i (d) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat? trebuie interpretat în sensul c? scutirea de taxa pe valoarea ad?ugat? pe care aceste dispozi?ii o prev?d pentru acordarea de credite ?i, respectiv, pentru opera?iunile privind alte instrumente negociabile se aplic? unei opera?iuni care const? în punerea de c?tre persoana impozabil? la dispozi?ia unei alte persoane impozabile, în schimbul unei remunera?ii, a fondurilor ob?inute de la o societate de factoring dup? ce acesteia i?a fost transmis un bilet la ordin emis de a doua persoan? impozabil?, prima persoan? impozabil? garantând acestei societ??i de factoring rambursarea biletului la ordin la data scaden?ei.

Semn?turi

(*1) Limba de procedur?: croata.